

Hlas má rok a mierne klesá. Smer sa odrazil odo dna a raketovo rastie

- CZ24 News | 21. června 2021

SLOVENSKO: Opozičná strana Hlas Petra Pellegriniho existuje takmer rok. Už krátko po vzniku agentúry novej strane merali preferencie, ktoré na súčasnom trhu politických strán nemajú konkurenciu. Naopak, Smer dosahoval takú nízku voličskú podporu, akú si v strane desaťročia nepamätajú. V posledných mesiacoch sa zdá, že Smer chytá druhý dych. Najmä vďaka nesmiernej aktivite jeho lídra Roberta Fica sa podarilo čísla stabilizovať a Smer začína postupne aj mierne rásť.

„Chceme byť hlasom sociálnej demokracie na Slovensku. Cítíme nesmiernu podporu ľudí, aby sme pokračovali v snažení a ponúkli slušnú sociálno-demokratickú politiku hodnú 21. storočia. Rozhodli sme sa ľuďom naspäť odovzdať moc a rozhodnutie o tom, ako má vyzeráť sociálna demokracia na Slovensku a kto má byť jej tvárou. Nie intrigy, štruktúry, rôzne zákulisné ťahy, ale samotní ľudia vo voľbách povedia, koho si ako sociálnych demokratov v politike želajú,“ vyhlasoval Peter Pellegrini takto pred rokom 17. júna 2020.

Týždeň po oznámení vlastného odchodu zo Smeru predstavil premiér aj základ svojej novej strany – desiatku poslancov, medzi ktorými boli aj dvaja podpredsedovia Smeru. V Smere tento krok bývalých kolegov komentovali spočiatku opatrne.

„Atomizácia nikdy nie je dobrá. Vždy sme boli zástancovia jednotného Smeru. To sa ukázalo ako neúspech pravice, ktorá sa delila na viac a viac strán. Smer spájal politické strany od stredu do ľava, čo bolo asi nejakých šesť strán. Takže to je cesta, ktorá bola správna. Nikdy nebolo na prospech, ak sa vzájomne vybijajú strany rovnakého politického smerovania. Nedá sa na to povedať nič iné ako to, že je to škoda,“ uviedol v čase Pellegriniho odchodu podpredseda Smeru Robert Kaliňák.

Podobne to hodnotil aj druhý podpredseda Smeru. „Ja osobne si myslím, že pre politiku sociálnej demokracie na Slovensku je to zlý krok. Nemali sme sa trieštiť, ale hľadať riešenie vo vnútri. Čas ukáže, či to bol dobrý krok Pellegriniho a jeho kolegov. Politická turistika ľudí však veľmi neláka a myslím si, že im to v najbližších voľbách aj spočítajú,“ reagoval vtedy pre Pravdu podpredseda Smeru Juraj Blanár.

Smer znižuje náskok Hlasu

Podľa politikých krokov viacerých parlamentných strán sa zdá, že súčasná vládna koalícia sa nechystá vydržať až do konca volebného obdobia. A aj keď volebné preferencie merané príliš skoro pred voľbami ukazujú podľa šéfa agentúry AKO skôr sympatie voči jednotlivým stranám, zároveň sa z vývoja preferencií sa dajú vyčítať niektoré trendy. Kým vo februári mal Hlas s 25 percentami takmer trojnásobnú podporu v porovnaní s 8,5 percenta Smeru, v júni sa tento rozdiel zmenšil takmer presne na polovicu.

Výkonný riaditeľ agentúry AKO Václav Hřích pripomína, že výrazný nárast Hlasu prišiel v čase, keď Smer po dlhých rokoch nevyhral voľby a nezostavil ani vládu. „S Hlasom vznikla alternatíva pre voličov, ktorí kedysi volili Smer. Nikdy netreba zabúdať, že v roku 2012 získal v predčasných voľbách Smer až 44 percent hlasov. To znamená, že skoro polovica všetkých voličov niekedy volila Smer. Potom však začal strácať imidžovo a ukázalo sa, že existuje alternatíva práve v podobe Hlasu. Bolo to v období výmeny vlády, keď Smer oveľa menej a ťažšie komunikoval. Hlas je tu už takmer rok a už nemá ten benefit novosti. Nové strany s výraznejším lídrom majú vždy takúto výhodu,“ priblížil Hřích.

Hlas podľa neho spočiatku prebral nielen voličov Smeru z roku 2020, ale aj tých, ktorí už Smeru v týchto voľbách hlas nedali, pretože boli z neho sklamaní. „Potom sa už však začali tie nožnice otvárať. Hlas mal väčšinou mladších stredových voličov a Smeru ostali najmä tí starší. Súčasnú presunu sú najmä na hranici týchto dvoch cieľových skupín. Smer možno pobral späť asi tých najstarších voličov Hlasu, resp. ich reaktivoval. Aj sklamaní voliči Smeru, ktorí im vo voľbách 2020 nedali hlas, pri vysokej nedôveryhodnosti súčasných členov vlády si možno tieto voliči uvedomili, že tá ich potreba zatiaľ nie je úplne naplnená. To spôsobilo, že sa vracajú k tomu, čo poznajú, teda Smeru,“ myslí si Hřích.

Hlavný dôvod však podľa neho spočíva v tom, že Smer a jeho predseda začali oveľa viac komunikovať. „Svedčí o tom už len frekvencia tlačoviek, otváranie nových tém, ich aktivita pri otváraní mimoriadnych zasadnutí parlamentu. Zastabilizovanie čísel a následný rast má korene v tom, že Smer začal tú opozičnú prácu robiť oveľa lepšie,“ skonštatoval.

Súhlasí s ním aj politológ Jozef Lenč. „Odpoveďou by mohlo byť to, ako Smer pracuje s aktuálnou spoločenskou náladou, ktorá je proti súčasnej vládnej koalícii a špeciálne proti OLaNO. Prvá premisa je miera nespokojnosti s vládnu koalíciou, ktorá dosahuje v určitých číslach až hranicu 80 percent, a teda tí, ktorí sa radikálnejšie voči nej vymedzujú, tak rastú na popularite. Tí, ktorí nie, stagnujú. Aj preto sa zdá, že Peter Pellegrini sa začína viac venovať útokom na vládnu koalíciu a aktuálne aj je iniciátorom mimoriadnej schôdze, ktorej cieľom má byť odvolávanie premiéra Eduarda Hegera,“ poznamenal politológ.

Aj on pripomína, že by sme nemali zabúdať, že Smer mal v určitom období až 40-percentnú podporu spoločnosti. „Ľudia, hoci boli sklamaní so Smerom, nemuseli opustiť tú predstavu voliť ich znova, alebo aspoň niečo, čo sa naň podobá. Hlas oslovuje ľudí, ktorým je bližšia moderná sociálna demokracia, hoci je sem-tam okorenená takými zbytočnými slovenskými konšpiráciami. Iní majú radi to krídlo, ktoré ako to nazval samotný Smer, slovenskú sociálnu demokraciu. Ide o nacionalistický socializmus, ku ktorému smeruje Robert Fico a ktorým sa snaží prinavrátiť Smeru postavenie, ktoré by bolo aspoň dôstojné, ak nie úspešné, a to sa im darí,“ hodnotí Lenč.

Úspech ľavice?

Podľa Lenča to však nutne neznamená, že by bol Fico lepším či schopnejším opozičným politikom. „Skôr je viditeľnejší a róznejší,“ myslí si politológ. „Nespokojnosť s vládnu koalíciou a aktivizovanie svojich bývalých voličov, napríklad aj na národnej vlne, môžu byť dôvodom, prečo Smer stúpa a prečo Hlas má také čísla, aké má,“ zhrnul Lenč.

Práve v dlhoročnej podpore Smeru na úrovni 30 percent sa dá vysvetliť takmer dvojnásobný nárast spoločných preferencií Smeru a Hlasu oproti výsledku z ostatných volieb. V tých dosiahli len niečo viac ako 18 percent.

„Táto komparácia funguje oproti voľbám z roku 2020, ale keď sa pozrieme na voľby z roku 2016, tak Smer mal 28,28 percenta. To znamená, že sú podobné číslam, ktoré mali o volebné obdobie dozadu. Rovnako v roku 2010 mal Smer 34,79, v roku 2012 mali 44,41 percentaa v 2006 zas 29,14 percenta. Takže ak zrátame preferencie Smeru a Hlasu, dosiahneme práve zhruba to číslo okolo 30 percent. V roku 2012 pri predčasných voľbách sa prejavila nespokojnosť s vládou Ivety Radičovej a jej rozpadom. Inak sa dá povedať, že je to tak ako vždy. Teraz je len tá politická ponuka pružnejšia,“ upozornil Hřích.

Ako sa teda naplnili obavy o sociálnu demokraciu na Slovensku po Pellegriniho odchode zo Smeru? „V zjednodušenom pohľade bez nejakých politologických špekulácií môžem povedať, že je to úspech slovenskej ľavice. Obaja sa k nej hlásia a majú viac ako 30 percent. Nech si o slovenskej ľavici myslíme čokoľvek, tak to môžeme vnímať ako úspešné a dobré rozhodnutie pre ľavicu, ktorá vďaka Pellegrinimu chytila druhý dych,“ priznáva Lenč.

Aj keď sa podľa politológa odchod Petra Pellegriniho zo Smeru zatiaľ javí ako dobré rozhodnutie, zároveň však konštatuje, že to víťazstvo nemusí byť až také povzbudzujúce. „Ak to chceme hodnotiť len cez prizmu osobnostných alebo straníckych záujmov, tak z dvojky sa stal lídrom, ako aj lídrom opozície a tiež lídrom medzi politickými stranami. Ak to chceme hodnotiť cez otázku sociálnej demokracie, tak to už bude omnoho ťažšie. Ani jedna z tých dvoch strán nie je úplne to, čo dnes má byť sociálnou demokraciou. Obe majú ten nános slovenskosti, toho socializmu obaleného v šate ľudákov, a preto to nie je víťazstvom sociálnej demokracie,“ myslí si Lenč.

Aký vývoj preferencií možno očakávať do najbližšej budúcnosti? To je podľa Hřícha teraz veľmi ťažké povedať. „Je možné, že Hlas sa trochu otrepe z toho, že už nie je bez konkurencie. Na opozičnej strane spektra už máme Smer, Hlas, Kotlebovcov a Republiku. Poslední dvaja až tak nekomunikujú. Akoby tieto dva subjekty rezignovali na aktívnu komunikáciu. Z tých subjektov, ktoré sa v parlamente vymedzujú proti súčasnej vláde, zostal Smer a Hlas. Kým sa Smer spamätal z výsledku volieb a odchodu Pellegriniho skupiny, bolo počuť najmä Hlas. Potom sa však už Smer stal pre Hlas opäť konkurencieschopným. Dá sa preto predpokladať, že ak tie dve silnejšie neparlamentné strany PS a KDH začnú viac komunikovať, Smer s Hlasom môžu aj trochu klesať. Teraz je preto ťažké povedať, ako sa budú vyvíjať ich preferencie, pretože to bude záležať aj od konkurencie na opozičnom trhu,“ uzavrel Hřích.

Zdroj: <https://spravy.pravda.sk/>